

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 5/8 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

По виборах в Чехах.

(X) Соймові вибори в Чехах з сільських громад і з міст вже переведені, а хоч в сільських громадах більше як в четвертині прийде до тіснійшого, а радше до поновного вибору, то вже тепер можна виробити собі загальний погляд на вислід виборів з дотеперішнього добутку. Побідно вийшли з сих виборів два сторони: всенімці і чеські аграрники. Сі останні мали в останнім соймі лише 4 мандати, а тепер осягнули 15, а без сумніву осягнуть ще дещо при доповнюючих виборах. Всенімці були в останнім соймі дрібною горсткою, а нині входить їх 11-ох до сойму. Они також ще здобудуть деякі мандати при доповнюючих виборах особливо з міст. Німецькі поступовці вже з гори були приготвлені на значні втрати, але дивно, що навіть німецькі людовці здобули ледво 3 мандати в сільській курії. Нічого дивного отже, що орган Вольфа глузує з прихильників Прадого.

Замітно також, що з староческих компромісових кандидатів один лише перейшов в першій виборі, а не менше й ся обставина, що участь в виборах була вельми слаба і то так само з чеського як і німецького боку, хоч одна і друга сторона не жалувала заходів в передвиборчій агітації. Можна з сего догадувати ся, що по обох сторонах населенє починає доходити до переконання, що безплідна боротьба не доводить до ніякого вислїду і що в парламєнті переливає ся лише з порожнього в пусте. Зневіра широких верств до парламентаризму щораз зростає, бодай до парламентаризму в нинішній формі, а нарід з байдужністю вижидає я-

когось спасеня, не здаючи собі навіть справи з того, звідки се має вийти.

Чеські вибори потверджують також давний закон природи, що все старе стає немичним і мусить уступати місця молодому, а в Чехах молоді сторони тепер горою, а молоді все є радикальні. Погляньмо н. пр. на німецькі сторони. Процьвіт лібералізму проминув уже безповоротно давно. Але до недавна ліберали в Чехах держали ся ще досить добре. У виборах до ради державної 1895 ліберали значно переридили ся в усіх австрійських краях, але в Чехах ще задержали свій стан посіданя. В часі обструкційної доби ліберали підшили ся доволі радикалізмом, бо радикалізм став модним, але скоро виборці засмакували в радикалізмі, волїли справдешних, як кандидатів з радикальним пошибом. Радикалізм став окликом, котрий відбив ся на німецьких людовцях.

Німецькі людовці мали заступити дрихлих лібералів, а останні вибори до ради державної скріпили їх табор. Наколиб німецькі людовці були дійсно суспільно-реформаторским сторони, були-б обняли вповні спадщину по лібералах, але они ударили поклін перед радикалізмом, але цурали ся радикалів, котрі сей радикалізм ісповїдували. Тоді виборці подумали: коли вже вибрати радикалів, то вже справдешних і се принесло побїду всенімцям, котрим усміхають ся ще дальші успіхи, хоч сих всенімців не можна всіх вписати під відому шенерерівску програму. Всенімці бо мають в своїй програмі стільки всякої всячини, що годі оцінити психічно виборців, що їм з сего всего найбільше припадає до вподоби. Одно лише є певне, що велика маса виборців бажала зазначити, що все дотеперішнє є їй осоружне і тому заявила ся за всенімцями, котрі є наймолод-

шими. Треба було все дотеперішнє змести і длятого виборці заявили ся або за ними, або здержали ся від вибору. Се показує, що маси народу заявили ся проти теперішньої партійної організації, хоч не всі пішли на радикальний бік, а радикалізм на тім виграв.

Але й в чеськім таборі видно виборчу утому, незвичайну між рухливими доси Чехами. І між Чехами є відраза до старих. Старочехи, сторони високої інтелігенції і політичного досвідку, великих заслуг для національного розвитку вспїло ледви одного компромісового кандидата при першій виборі перевести. Але тимчасом і Молодочехи постарїли ся, а їм забирають підвалини зпід ніг молодші від них аграрники. І чеським селянам припадає більше до вподоби радикалізм, хоч в аграрників мало сего видно. Они вже в самім естві своїм є більше консерватисти, яко селянське сторони, бо держать ся землі. Але аграрники не можуть бути ворохобниками, тай взагалі виворотовий радикалізм в Австрії не має основи.

Партийна політика і мораль.

13) Виклад др. Фр. Паульзена.
Перевів др. Іван Копач.

4) Ставляй цілість понад партію. Народ і его добро висші як партія і єї побїда. Як вітчизна в небезпеченстві, тоді затихає спір партій. Та і в борбі партійній мусить остаточно рішати інтерес цілости. Ріжні партії видять інтерес цілости під ріжним кутом видженя, зовсім природно, бо кождому власні інтереси ближші і являють ся ему через те — після важного і ту правила перспективи, — більшими чим інтереси других. Але всі партії мусить обовязу-

LABOREMUS

ДРАМА В 3 АКТАХ

∞ БЕРНШТЕРНЕ БЕРНСОНА ∞

переклав Лев Лопатинський.

ЛИДИЯ.

А я прийшла така весела і не завважала нічого, що ти був сумний.

ВІСБИ

(підносить ся). Я зовсім не сумний! Запевнюю тебе. — Ми сказали се від першого дня, ми нині знов се казали: минувшина не обходить нас нічо. Не повинна обходити!

ЛИДИЯ.

Отже, се було щось з минувшини? Немов відвідни?

ВІСБИ.

В сні — чи щось подібного, так. Се дурне, що оно мені відобрало спанє. Але на тім мусить скінчити ся. Кажу тобі, — кажу тобі — мари мусимо прогнати. Назад до ночі нехай собі йдуть! Бо тут тепер день! Новий день! Я йду

і одягну ся. Потім будем снідати і виїдемо. Погода така гарна.

ЛИДИЯ.

Погода досить гарна. Але тїнь, яка на тебе впа- ла, паде тепер на мене.

ВІСБИ.

Лидия —? Радше ти повинна помагати мені! Се тақ, якби ти хотїла мене втягнути до гробу.

ЛИДИЯ.

Видиш? Ти так глибоко потонув в сїм, що про- сиш мене, щоби тебе витягнути. І се я мала би так легко брати?

ВІСБИ.

Кожде слово, яке ми дальше про те скажемо... (присає, відходить в глибину. Коли він вертає, Лидия їде ему на зустріч).

ЛИДИЯ.

Ти мав нинішної ночі відвідни твоєї небіжки жінки.

ВІСБИ

(стає переляканий, мовчить).

ЛИДИЯ

(дуже зворушена). В сні — чи —?

Я не знаю. ВІСБИ.

ЛИДИЯ.

Що она хотїла від тебе?... Чого хотїла від тебе?

ВІСБИ.

Я прийшов як-раз від тебе; як-раз положив ся, нараз... она стоїть!

ЛИДИЯ

(по паєзі). Сказала що?

ВІСБИ

(протягає більше). Тепер нічо більше. Я не повинен був нічо говорити.

ЛИДИЯ.

Може бути. Але тепер не можеш вже переривати.

ВІСБИ.

Але не можу також кінчити.

ЛИДИЯ.

Так я се зроблю. Она сказала щось, чого ти не сьмієш повторити.

ВІСБИ

(в розпуці). Се не належить до дня, те. Нехай там спочиває.

ЛИДИЯ.

В твоїй душі? В твоїх тихих годинах?

Д О П И С Ь.

(Канонічна візита о. Митрополита).

вати засада: цілість важніша як часть, інтерес народу важніший як партія. В бесідах партійних признає ся кожда партія до тої засади: всі старанно доказують, що того, до чого вони стремлять, жадає добро загальне, не їх самолюбний інтерес; програми перегонюють ся в заявах самопожертвования і любови: «лиш в інтересі монархії», або «лиш в інтересі народу», або «лиш в інтересі свободи і справедливости». В дійсности програми то часто нічо иншого як лиш декорації для самолюбних інтересів. Етика однак наказує: і в службі партійній служити вітчизні і не зробити ані кроку, котрий залягає побіди інтересу партійного зраджує інтереси краю і народу.

Наколи партія в силі, привіяти себе в той спосіб арміями в борбі за добро загалу, з тим лиш, що вони его шукають на різних дорогах, тоді можлива між ними чесна борба і чесний мир. Між Бісмарком а его старими противниками прийшло до такого миру в р. 1866, він признає: ви бороли ся чесно за право і добро краю, так як воно вам представляло ся; воли признали, що він лишне видів дорогу до цілі як вони.

Та не забудьмо тут зазначити, що те само дотичить і борб міжнародних. Народи — то члени людскости і тому й ту має значіне засада: цілість перед частями. Правда, що в найвисшим добром людскости, то ще трудніше пізнати, як те, чого вимагає добро народу; і звідси й походить, що народи в дійсности ставляють власний інтерес абсолютно, не дбаючи про те, як вийдуть при тім інтереси людскости. Та між тим як народи дайнішні як абсолютно самолюбні істоти безусловно придежували ся засади, що власні інтереси годить ся переводити всякими средствами на кошт всіх инших народів, нині вони бодай в бесідах старають ся вказати, що їх інтереси однозначні з інтересами людскости: по їх словам нині провадить ся війни виключно в інтересі культури і людяности (Humanität). Один знавний висказ каже, що фарисейство то податок, котрий платить проступок чесності. Може б можна також сказати: отта краєворіччівість дипломатії і праси то данина, що єї платять новочасні народи ідеї гуманности. Се зраджує бодай свідомість того, що є якась ідейна єдність над народами. Сеж є остаточно християнська думка про братерство всіх людей, ідея царства Божого на землі, що гамує абсолютно ставлене державних і національних інтересів, бодай в бесідах, а може прецінь ту і там також в думках і чувствах. Вона є мовби совістю народів європейского світа.

Ми обговорили етику, яка панує, і етику, яка повинна панувати.

(Дальше буде).

Митрополит Шенцикий відправляє візиту канонічну деканата скалатського вже від 22. вересня, довершивши вперед посвячення церквей в Білім Камени і Розважи, як і коронації образа Матери Божої в Олеську. По неділю 13. жовтня звізитовав вже 17 парохій з прилученими церквами; на деякі прилучки признають окремих день до візитації. Митрополит іде в супроводі о. пралата Олександра Бачиньского та двох капеланів: оо. Скоморовского і Марчака. Ризницю архирейську возить братчик Васильянин.

Гостить Митрополит всеюда в домах приходників. Канонічна візита переводить ся як місія. По приїзді з вечера править молебні і папахиду, описля проповідь Архирей сам над одну годину. Слідуючого дня служить сам св. Литургію, описля слухає Служби Божої, котру крипа, Бачиньский читає, у всіх церквах, лежачи перед царскими дверима хрестом. Описля наступає катехизація дітній шкільних і позашкільних, відтак слідє Служба Божя співана одним на то призначеним чужим священиком і проповідь також: чужого священика (не пароха самого), на котрій присутній є сам Архирей. Другу проповідь держить знова сам Митрополит. По супілкації, обході зі Св. Дарами і благословенієм народа довершує ся часть богослужбна.

Описля заєвни перед тетраподом оглядає і підписує всі книги богослужбні. Провідає і литургізає при погоді на дворі, в непогоду в церкві. Сам Архирей з десятками священиків пересповідують майже всіх парохіяна. Священики прибувають також з других деканатів, щоб придивити ся порядкові візитації.

В скалатскім деканаті посвятив Митрополит при нагоді візитації пять мурованих, нових церквей, а то в Рожисках, Староміщині, Заднашівці, Орхівці, Турівці, а ще має освятити церквей в Сорочку.

Нарід масами горне ся на ті всі торжества (особливо в Краснім на відпусті на Чесного Хреста було до 10.000 людей), слухає популярних наук, тисне ся до сповіди, до самого Архирей і плаче, видячи его хрестом лежачого. Учасникам процесій роздає сам хрестики, медалки і образки, заслуженим коло церкви парохіянам — грамоти похвальні. Крім сеї богослужбної части, нарід по всіх громадах робить великі і торжественні припята, брами триюмфальні — подекуда і 2, як в Грималові, з рускими написами і украсеними синьо-жовтими хоругвами, зеленою і живими цвітами.

Бандері козаків (так ту називають селяне їздців) численні з синьо-жовтими шарфами і хоругвками в руках супроводять приїзд і відїзд Митрополита. Дорогу від кінця села аж до церкви і саму церкву встелюють шуваром. При

брамі триюмфальній дає парох цілувати крест, витає вїт з хлібом і сілю промовою — в дверох церкви промовляє коротко парох. Дівчатка сиплють цвіти під ноги. Бють у всі давони і стріляють з мовдїря, брацтва зі свічками випроваджують при співках хорів свого Владика, а святочно пристроєний нарід в комплекті громадить ся, бо навіть численні мами держать маленьких діток, котрих в дома лишити не можуть і себе не хотять позбавити участі в торжестві. — Подекуда на селах тиснуть ся також жиди з торою. Імпровізовані престоли і амвони, прибрані нашими подільськими хоршими килимами, з гірляндами живих цвітів, виглядають мальовничо.

Всі подивляють великанську працю неумомного Архирей, котрий ще в передодні численних посвячень захоче піст. По скоро поданим обіді іде звідувана шкїя, віддаване віант і знову відїзд, пераз і півтрети години розкисної подільської дороги.

В честь Архирей давав обід намісник гр. Пінський в Грималові на 24 осіб. Крім духовенства руского і латиньского (3) були зі шляхти: Розвадовский, Козебродский, Загурский, маршалок повіта Грохольский, також судия і бурмістр. Намісник в тоасті підїє, що Русини Митрополита люблять, а Поляки подивляють. Митрополит тоастував на шляху. Вкінці давали обід дідичі Залескі. Там звідував Митрополит і польську охоронку, ведену панею Залескою. Залеский руско-польским тоастом звелічав Архирей. В Вікні знова руский дідич Володислав Федорович виключно польским тоастом підносив заслуги Архирей. Федорович показував свою школу килимарську. Повітовий маршалок Загурский в Колодївці дав вечерок в честь Архирей.

Чи слотна пора дозволить ще грималівський кут деканата обїхати — не знати.

Очевидець.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

До Відня прибувають нині президенти обох палат державної ради: гр. Фетер і кв. А. Віндїшгрец. Палата послів відбуде сего тижня, як телеграфують з Відня, лише одно засіданє в четвер. Взагал є наміреним відбувати по два засіданя денно, лише у вторники і пятниці, щоби дати можливість комісії скоро передискутувати бюджет. Безпосередно після отвореня парламенту президия палати скличе провідників клубів на спільну нараду, на якій має прийти під дискусію справа скороченя бюджетової дебати. Для сего проєкту заявляють прихильність поки що більші сторонництва. Деякі чеські послы наміряють надто скликати засіданє провідників бувшої правіці; щоби підїяти кроки до ревіндикації давнішої правіці.

ВІСБИ
(енергічно). Відсуну се від тебе — так! (Він пересував долонезо через другу руку, а відтак другою через першу — кілька разів, за кожним разом повторюючи сильно) Так!

ЛИДИЯ.
Але не відсунеш сего від мене! Від тепер не можу вже вїяк поглянути на тебе, не подумавши: Що вона єму сказала?

ВІСБИ.
Се грїх! Коли сего не будем повторювати, оно полиняє, поволи, день за днем. Вкінці стане лише тїнию. Але як станем повторяти — (стає, відвертає ся, іде в глибину).

ЛИДИЯ.
(за ним). Як станем повторяти —?

ВІСБИ
(звертає ся до неї). Мусиш се зрозуміти — тоді снови дамо житє. А тоді оно буде чим-раз зростати. Кажу тобі, кажу тобі... Розумні люди не допускають до себе снів та мар. — Нині відїздимо звідси.

ЛИДИЯ.
Чи ти є певний, що хтось не поїде разом з нами?

ВІСБИ.
Хтось з на —?

ЛИДИЯ.
І не засяде між нас! І разом говорити-ме?

ВІСБИ.
Алеж Лидіо?

ЛИДИЯ.
Я певна сего! Я виджу єї вже за тобою.

ВІСБИ
(робить порушенє).

ЛИДИЯ.
Буду єї завсїгда бачити за тобою! Не приходи більше до мене! Бо ти не приходиш сам!

ВІСБИ.
Алеж Лидіо!

ЛИДИЯ.
Она проганяє мене з дому! Хто може спати, де ти спиш? З нею при тобі!

ВІСБИ.
Але як се прецінь скажу?

ЛИДИЯ.
Тоді буде нас двоє! Тоді возьмемо ся за руки і станемо до борби з ним, до борби з всїм, щоб оно не було і звідки би не прийшло.

ВІСБИ
(після короткого наміслу). Добре (нагло). Ні, я сего не скажу.

ЛИДИЯ
(тихо). Так се було щось про мене.

ВІСБИ
(мовчить. Лидия сторонїла. Вїдби бачить се; они неспоришно дивлять ся на себе).

ЛИДИЯ.
Іди тепер та убери єя.

ВІСБИ
(відходить на право).

ЛИДИЯ
(стоїть хвилину, поглянула на ліво, де лежить весільний убір. Она іде до него, бере, кидає на землю і серпанок і рукавички. Топче всьо ногами. Розриває віпєць на кусники і сїє ними по хатї. Кидає ся на крісло, закладає руки на столї, кладе на них голову і вибухає голосним плачем).

ВІСБИ
(лишив за собою напів отворені двері. Тепер стоїть знов серед комнати; не має вже на собі шляфрока).

Занавіс. (Дальше буде).

Цар Вільгельм не долюблює свою столицю Берлін і як на тепер аж в трьох справах стоїть в суперечності з її репрезентациєю. Одна справа, се незатверджене цісарем вибраного бурмістра Кавфмана. Відмова затвердження наступила очевидно без подавня мотивів, але як здогадуть ся, задля того, що перед 20 роками Кавфман поступив собі в якійсь «гоноровій справі» не так, як пристойть на резервного офіцера, яким він був тоді. Рада міста Берліна уважала се за малозначну причину і предложила другий раз Кавфмана до затвердження — але також без успіху. Як тепер річи стоять, ані одна ані друга сторона не хоче поступити і Берлін на непередбачений час остане без бурмістра. Другою справою є будова поперечного трамвая між північною а полудневою частию Берліна через уліцу «під Липами». Отже і тут воля цісarı супротивила ся сій некучій потребі комунікації для населення та усильним загігам ради міста. Зразу жадав цісар, щоби залізницю попроваджено попід землю, а коли супротив сего виявили ся технічні і фінансові труднощі, рішив, що ані електричний ані на киїнний трамвай через уліцу «під Липами» не призводить. Цісarı склонюють до сєї заборони єго естетичні погляди, які не можуть згодити ся з тим, щоби через парадну і триумфальну уліцу єго столиці ішли трамваєві шини. Якебудь такі естетичні мотиви можуть видати ся чудними супротив реальних та відчутих потреб численного населення, то всеж таки тут цісар в своїм праві і місто мусить оглядати за іншими способами улукшеня уличної комунікації. Та в третій справі цісар Вільгельм зовсім вже не в праві, а хоче свою волю накиннути містови. Розходить ся о «Marschenbrunnen», яку місто загадало побудувати в однім зі своїх парків після моделю різбаря Ландмана. Цісар, який при своїх численних державних занятях, займає ся найрізноморднішими річами, а особливо річами артистичної натури, бажає завести в моделю деякі зміни. Місто обстає за первісним пляном — і от третій casus belli, а як він покінчить ся, ще не знати.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** Ві вторник: гр.-кат. Киприана, Юстині; рим.-кат. Тереси. — В середу: гр.-кат. Діонизія; рим.-кат. Галія.

— **Добра нагода до гарного діла.** Ученьк середних шкіл, одной в львівських гімназій, з доброю пильністю і обачаєм, не має средства заплатити шкільної оплати і мусів би покинути зовсім науку, колиб не одержав помочи нїзвідки. Маємо письмо о. катехита, що сей ученьк за службу на підприємстві так з огляду на своє поведене, як і велику бідність, а заразом охоту до дальшої науки. Речинець до заплати чесного кінчить ся в д. 15 с. м. а може стати ще продовженим на тиждень. Тому, поручаємо тим горячіше долю хлопчини помочи милосерних сердець, пригадуючи, що bis dat, qui cito dat. Лаоскві датки приймає редакция «Руслана» під назвою: «ва шкільну оплату».

— **Страйк в справі української мови** на львівському університеті вибухнув між богословами, а то з сєї причини, що декан теологічного факультету др. Фіалек відкинув всі index-и, виповнені по руски. Звичай від двадцяти літ, мимо законної офіційальности польського языка, прийняв ся звичай, що Русини-академіки виповняли свої index-и та інші університетські друки по руски і ніхто до тепер не виступав против сєї незначної уступки в користь руского языка. Особливож богослови завжди виповняли свої index-и по руски і сего року, очевидно, зробили так само. Але стрітила їх немилка несподіванк. Дух польського шовінізму, ворожого всьому, що руске, який проявив ся від недавна в польській суспільности завдяки єї громтадратській прасі, обняв видко вже і університетські мурі. Заряджене декана богословського факультету, відкидаючи всі index-и, виповнені по руски, прийняв ректор університету до відомости і закомунікував єго ректоратові семінарії. О. ректор Туркевич найшов ся у великій клопоті, бо всі шитомці семінарії заявили однодушно, що не відступлять від прийнятого звичаю, який вже набрав поваги права, і не стануть виповняти index-и інакше, як лише по руски. Цілу справу о. ректор предложив до рішення ВПресвяцціонному о. митрополитови, а ми не сумніваемо ся, що там западе рішене не після гакатистичних забаганок кс. Фіалка, але згідно з університетским звичаєм і справедливым правом та гідности нашої мови в краю.

— **Против рускої шляхти,** з нагоди засновання «шляхоцкого» товариства в Чернівцях, висту-

пили зразу «Dziennik polski», а за ним сердечний «Галічанін». Засноване «шляхоцкого» товариства вважають сї дивенники характеристичним симптомом рускої суспільности, якого психічним підкладом є «пустота малих людей», що хотіли би чимсь піднести своє значення, а навіть не знають, як і чим. Бо те шляхоцтво, яке рекламують для себе буковинські Кракалі, Циганюки і Бриндани, они завдячують «щедрости і гоїности польських гетьманів і преславній річпосполитій польській». І тим дивнішим видасть ся ся аристократична забаганка серед демократичної раг ехселенсе рускої суспільности, що під добу шляхоцтво в Австрії не має жадного значіння і є лише нултим титулом. — Отжак то наші польські та московські противники обертають kota хвостом. Засноваче «шляхоцкого» товариства на Буковині є якраз доказом змагаючої ся демократичної ідеї серед нашого народа, яка навіть поборолла давні шляхоцкі пересуди і на вернула назад до руского народа тих, яких «щедрість і гоїність» (в рускій титулі — Рел.) шляхоцкої річпосполитой польської відчужила була від того народа.

— **Інавгурація шкільного року** на львівській політехніці відбула ся нині. По богослуженю в костелі св. Марії Магдалини зібрали ся всі професори в великій салі на політехніці, а ректор п. Роман Давелевський виголосив інавгураційну промову. Опісля проф. Едгар Ковач мав відчит «про новочасну архитектуру».

— **Руковини архикняжой Елисавети** Марії, дочки бл. п. архика. Рудольфа і б. архика. Стефанія, з кн. Оттоном Відлінгредом відбула ся нині у Відні. Кн. Отто Відлінгред, син єм. полковника Ернеста, має 28 літ і є поручником в полку уланів.

— **Львівський електричний трамвай** від дня 16. с. м. буде їздити лише від 7. год. рано до 10 $\frac{1}{2}$ год. вечером.

— **Комітет красового віча приватних урядників** повідомляє інтересованих, що по причині великого числа зголошень будуть ся видавати карти участі для учасників місцевих тільки до дня 18. с. м. включно, а пізнійші зголошення не будуть узгляднені. Богослуженє на інтенцію віча відправить в день 20. с. м. о 9. год. рано о. пралат Ленкевич в лат. костелі архикатедральнім, а рівночасно відправить ся богослуженє в церкві Успенія Пресв. Діви. Міністер залізниць не узгляднав прозьби о знижку ціни їзди залізницею. Замовлені вже учасниками білети на представленє театральне — драма Романовського «Попель і Пляс» — видасть бюро комітету. Ліста вже замкнена і дальших зголошень не можна узгляднати. Карти участі на віче виславо вже замісцевим членам почтою wraz з програмою віча і провіттом закона — Евентуальні рекламації до 18. с. м. Засіданє виконуючого комітету відбуде ся в четвер 17. с. м.

— **Чи ритуальне убійство?** Дня 21. вересня в селі Пеклюо коло Нагоду в Чехах стала ся нечувана подія. Якийсь дикий злицинець напав в лісі на 15 літню дівчину Марию Суганеківну, убив єї, почвертував ціле тіло, а поодинокі членні тіла обвалив на вогни і порозмітував по лісі. Суганеківна була швачкою і повертала того вечера домів з сусідного місточка, а дорога вела через ліс. Коли другого дня (в неділю) Марія не було, стрівожена мати з сусідами шукала єї в лісі і там найдено часті тіла дівчини. Анальогічні мотиви сего злочину з убійством Гільєнера велья догадувати ся, що се морд ритуальній.

— **Розбої.** Оноді в білий день, около 5. години пополудни, на рогаці з Дробобича до Борислава ввало трох людей до мешканя рогачника Мордка Гольда, звязали єго і обвинили в перину, сховали під ліжку, а самі почали шукати за грішми. В тім надійшов син Мордка і криком прогнав напасників. Двох з них поліція спіймала. Жандармерія веде слідство в тій справі. — В гостиници Перльмуттера в Тернополь, званою популярно «Кумцем», зголосив ся оноді Ів. Беднарчик і вручив єму 5 зр. жадаючи видани решти по струченю довгу 30 кр. «Кумць» відтягнув Беднарчикова 1 зр., бо такий мав бути довг, але тим так розлютив Беднарчика, що він почав з жидом біжку, добув ножа і скалічив «Кумця» дуже тяжко в живі. Беднарчика арештовано, а «Кумця» мають надіювилічити.

— **Ворожка перед судом.** В Новім Санчи суджено оноді циганку Енфрезину Червенькову з Криниць за виманченє від якоїсь селянки 60 корон за ворожбицтво. Селянка вдова по двох мужах, бажала ще дістати третого, та не легка була справа. Зголосила ся отже до ворожки Червенькової, а ся давала їй що кілька днів средства на розбужденє любови — дарала але не за дармо. Колиж вдова не могла найти третого чоловіка, пізнала ся на обмані циганки і донесла судови, а сей покарав Червенькову двомисячною вазницею.

— **Убили батька.** В Торе Пельоза три сестри, 12-, 18- і 21-літні, убили своего батька за те, що він зі своєю любовницею протратив весь масток, а що лишило ся, мало пійти на ліцитацію. Трупа

батька сховали в шафі, де найдено єго при ліцитації. Звірскими дочками займила ся поліція.

— **Війна хлопців** в Майдлінгу коло Відня, зібрало ся оноді пополудни около 150 хлопців рівного віку і зачали бавити ся «в війну». Поділили ся на дві часті і зачали бити ся на правду: замість куль кидали камінем величини кулака, добули ножів, а один роздобув звідкись навіть револьвера і пішла така битва, що люди такі дійсно страх взяв. Дано зараз знати на поліцію і треба було кільканацятьох поліцаїв, щоби оба війська розігнати.

— **Воскресші мандарми.** Амурска газета доносить, що після оповіданя якогось Манджура, котрий переніс ся за Амур на російську сторону, ширить ся серед тамошного населеня переконанє, що достойники, замінячі в боксерській рух і на жаданє європейських держав страчені, воскреснуть в короткім часі і в той час зачнеє велика війна. Декотрі навіть — як доказують Манджури — вже віджили, в чім нема після Амурскої газети великого дива, бо там трачено імовірно підставлєних людей.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповідає:

Назву стації «Обермольдав», яка лежить на шляху залізниць локальної Вінтерберг-Вальтера в окрузі ц. к. Дирекції залізниць державних в Пільні, змінено з днем 1. жовтя с. р. на «Куборіттен».

Телеграмн.

Відень, 14. жовтя. Цісар виїздить завтра вечером до Геделе на Угорщині, де забавить коло 2 тижлі. В окрестних ревірах відбудуть ся лови.

Прага, 14. жовтя. Міністер др. Резек не прийняв жертвованої єму кандидатури до державної ради з округа Сміхов-Каролінталь. Сей мандат опорожнений з причини смерти бл. п. Кайцля, а вибір назначений на 21. с. м. Міністер оправдує відмову своім становищем в урядничім кабінеті.

Будисевичі, 14. жовтя. Скрутіня видала ось який вислід вибору: німецько-поступовий кандидат Франц Фольгрубер одержав 2138 голосів, Молодочех др. Затек 2112 голосів. Вибраний Німець.

Лінь, 14. жовтя. В горішно-австрійскім соїмі ухвалено одноголосно без дискусії закон про виборчу реформу, яка заводить безпосереднє голосованє в курии громад. Дискусія розвилася ще над комісійним внесєнєм, щоби завести загальну V курию з 6 мандатами. Меншість домагає ся єще побільшеня числа послів з міст о чотирох. Се внесєнє перепало, а комісійне внесєнє не узискало т. зв. кваліфікованої більшости. На тім замкнено сесию.

Будапешт, 14. жовтя. Соїм збере ся 7. падоліста. Правительство жадає від палати 3-місячної бюджетової провізорії.

Вроцлав, 14. жовтя. Breslauer Generalanzeiger приносить сензаційну звістку, що генерал губернатор Варшави, ген. Чертков, одержав урядову інформацію про намірений приїзд італійского короля до Спалі єще в біжучім жовтні.

Льондон, 14. жовтя. Бюро Райтера доносить з Глясгова: Ма прибувшим до тугешної пристани корабля «Баварія» захорував на чуму один індійський моряк. Недужий находить ся тепер в шпиталі.

Неаполь, 14. жовтя. Стан недужих в лазареті на острові Нізіта поліпшає ся. В послідніх днях не було жадного випадку чуми ані в Неаполі, ані в околиці.

Пекін, 14. жовтя. Китайські повномочники вручили вчєра деканови тут. дипломатичного збору бон на 450 мільонів таєлів, як часть відшкодованя для держав, що брали участь в китайській виправі.

Льондон, 14. жовтя. Бюро Райтера доносить з Мідельбурга, що там страчено команданта Бурів Лютєра, а рівночасно Кітшенер помилував 5 інших Бурів, засуджених на розстріленє. Кару змінено їм на дожитєнну в'язницю.

Преторія, 14. жовтя. Від 15. вересня с. р. аловлено загалом 18 бурских ватажків і засуджено їх на вічну баніцію з полудневої Африки. Бота переправив ся через ріку Бавія і машєрує на північ зі значними припасами провіанту.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.
Небувала, сензаційна програма!
від 1. до 15. жовтня 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

- 1) Юлія Мілянова, українська субретка.
- 2) Воздушний балет, польоване на мотилі.
- 3) The Raemler Company, жонглерська сцена в парискій реставрації.
- 4) Les Bast, музикальні кльовни.
- 5) Claire Lafort, атлетка.
- 6) Орхестра і рекламограф.
- 7) Helga Dumont, серпентинава дансерка.
- 8) The 2 Erolts, ексцентричні еквілібристи.
- 9) Брати Александер, акробати головою на голові.
- 10) M. Meergwald, субретка.
- 11) Lingand Long, китайські ексцентрики.

Що дня о 8. год. вечером велике представлено. В неділю і свята два представлени. Що п'ятниця High-Life представлено. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія
студентів філософичного виділу львівського університету, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Саля VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного виділу, Львів, Університет.

Др. Олександр Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,
субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відні, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Supregasse ч. 9.

Дешевим і гарним дарунком
при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат і
Картини: Верещагіна, Шевченко в домо-
вині і Сластьона, Шевченкова могила.
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Всілякі КУПОНИ
і
вильосовані
цінні папері
виплачує без потручення
провізії або коптів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“
Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимі против огневих шнід.

„Дністер“ припоручили Преосвящ. Ординариати Всеч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор. 11 сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942	" "	
Резерва спеціальна	6.000	" "	
Фонд емеритальний	30.924	" 54 "	

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиі, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Теревовлі, Заліщиках, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ іде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квити видає Краківске Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.
Зголошення о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.
(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд посп. особ. приходить о годині	до Львова		Поїзд посп. особ. відходить о годині	зі Львова				
	час	місце		час	місце			
1:35	6:10	в Кракова, Берліна, Варшави, Відні	2:40	6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потупор			
	6:20	в Чернівців (Іцкан, Галацу), Гусятина		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний			
	6:46	в Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		6:43	в Сокаля, Рага рускої дв. Підзамче			
	7:45	в Янова		6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Ворислава			
	7:40	в Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна		
	8:00	на дв. головний		2:55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лиц. до 15. вер.		
	8:10	в Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока			9:15	до Янова		
	8:15	в Сокаля, Рага рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підзамче		
	8:50	в Кракова, Відні, Варшави, Пешту, Берліна			9:42	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
	11:45	в Ряшова, Любачова, Самбора			10:20	до Сокаля, Белзца, Раги рускої і Любачова		
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потупор)			10:25	до Чернівців		
	12:55	в Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
2:20	1:10	ві Скольного, Калуша, Хирова а в Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:30	2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята			
	3:14	в Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)		3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.			
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия		3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.			
	5:11	в Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підзамче		3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.			
2:35	5:35	" " на дв. голов.	Ніч	4:45	до Ряшева, Хирова, Любачова			
	5:50	в Кракова						
	5:40	в Чернівців, Іцкан				6:10	до Станиславова	
	6:00	в Сокаля, Белзца і Любачова				6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
8:40	Ніч	7:36				8:30	6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно
12:15	8:40	9:41				9:20	6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
		9:40				9:20	7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний
		10:20				9:50	7:22	дворець Підзамче
		10:20				9:40	7:25	до Сокаля і Раги рускої
		10:20				9:40	7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
		10:02				9:40	9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
		3:12	10:20	10:30	до Чернівців і Іцкан			
		3:35	10:20	11:00	до Кракова, Відня, Варшави			
			10:02	11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний			
			3:12	11:32	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора			
	3:35	4:15	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод					

ЗАМІТКА: П'ята нічна поїздка ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский рівнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — В місті выдають білети Ізди: Єдині білети агенції часонисий Ст. 1. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і всілякі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади Ізди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Краснічких ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

● **„ТОВАРИШ“** ●

ілюстрований календар
на 1902. рік.

„Календар в руці.“

Вже вийшов з друку „Товариш“, багато ілюстрований календар на 1902. рік.

Товариш — се перша в тім роді книжка взагалі в нашім краю.

Товариш містить в собі 24 карт зьвиздистого неба (по дві на кожній місяць) і багато ілюстрацій, прим. з війни бурської, хінської, портрети визначнійших людей і т. ин.

Товариш подає раду, як виберати собі зване і як радити собі в різних хвилях і потребах житя.

Товариш важний і потрібний для всіх, а приступний для кожного, хто лише уміє читати.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати „Календар в руці“ і знати, як робить ся календар.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати справді товариша, котрий стане єму в пригоді в неодній хвилі житя.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати книжку, котра придасть ся єму не лиш на один рік, але й на ціле жите.

Хто хоче пересвідчити ся, що то все правда, що тут написано, нехай купить собі „Товариша“, а певно не пожалує. Ціна 1 кор. без пересилки поштової; з пересилкою о 10 сотиків більше. Замовляти у Сеня Горука у Львові, площа Домбровского ч. 1.